

Hoe mijn geloof groeide

In 1923 ben ik in Den Bosch geboren in een katholiek gezin. Dus ik ben 'van nature' katholiek, zoals ik ook door geboorte Nederlandse ben. Ik heb aan alles meegedaan, van het ontvangen van de Blasisuszegen tot aan het zwaaien met oranje vlaggetjes voor de 'Willemien'. Elk jaar het volgen van alle kerkelijke gebeurtenissen gaf iets vertrouwds en een gezellige spanning. Aan die tijd heb ik warme herinneringen, ook dank zij de kind- en mensvriendelijke Kapucijnen bij wie we graag in de kerk kwamen.

Toen ik een jaar of tien was kreeg ik een nieuw buurmeisje, die mijn vriendin werd. Ze was protestant: in die tijd een wat apart soort mensen. Ik herinner me bij voorbeeld dat iemand meedeelde: 'D'r is 'ne nieuwe slager in de stad. Het is unne protestant, mar hij schijnt toch goei vlees te hebbe...'. Niemand lachte.

Marij en ik maakten lange wandelingen en bespraken dan onze verschillende geloven. We hebben nooit geprobeerd elkaar te bekeren. Dat was ondenkbaar. Toch kwamen bij mij vragen op als: waarom mag zij niet te communie gaan? Is de hemel alleen gereserveerd voor katholieken? Is haar God een andere God dan de mijne?? Hebben wij, katholieken, alleen het ware geloof? Mijn vanzelfsprekend geloof kreeg vraagtekens.

Er kwam beweging in het oude geloof

Na ons huwelijk in 1949 hebben Wim en ik jaren in Maastricht en daarna in Sittard gewoond. Ons geloof bleef hetzelfde. Over het algemeen zijn Limburgers wat meer gezagsgetrouw. Toch kwamen er steeds meer vraagtekens bij vraagstukken als dogma's, transsubstantiatie, celibaat, homofilie e.d. Toen we in 1966 in Den Haag terecht kwamen, kregen we het advies om naar het St. Janscollege te gaan. Daar waren voor de leerlingen speciale vieringen die ook door de ouders bezocht werden. We hebben ons daar direct thuis gevoeld. Het was er niet dogmatisch. Er was een open beleid, waarbij we allemaal betrokken werden, zo ook bij de voorbereidingen van de vieringen. Maar de ontwikkelingen gingen verder. Ook de protestantse kerk was in beweging. Zo kon het gebeuren dat we samen, katholieken en protestanten, de Haagse Ecclesia hebben opgericht. We hebben er jaren een inspirerende tijd gehad

Tezelfdertijd werden er in onze wijk regelmatige oecumenische cursussen georganiseerd. Omdat er na jaren niets veranderde in de verschillende kerken hebben we met een aantal mensen het besluit genomen zelf concrete stappen te zetten. Om elkaar wat beter te leren kennen hebben we gedurende een jaar met de groep telkens drie maanden een andere gemeenschap meegemaakt: de Gereformeerd-Hervormde, de Doopsgezind-Remonstrants-Lutherse ('Dorelie') en de Katholieke. WE deden dan mee met de vieringen, vergaderingen en andere bijeenkomsten. We hadden afgesproken geen toestemming te vragen, maar we zouden bij aanvang medelen wie we waren en wat onze bedoeling was. Dat gaf vooral bij de vieringen wel wat deining, maar dat was eigenlijk ook wel de bedoeling...

Een boek dat met me mee is gegaan

In die tijd werd het pas verschenen boek van Ds. Boerwinkel behandeld: 'Inclusief denken'. De grondgedachten van dat boek komen hier op neer: wij zijn er, mensen schots en scheef. Dat is realiteit. We horen bij elkaar en moeten er samen wat van maken, daarbij niemand uitsluiten en niet

In tegenstellingen denken. Dat blokkeert het positief denken. Dat boek is in mijn verdere leven een richtingwijzer gebleven.

In de wijk (Loosduinen-Kijkduin) waar wij woonden deed ik als vrijwilligster mee in het opbouwwerk. Een probleem waarmee de wijk te maken kreeg was de agressiviteit en vernielzucht van een aantal randgroepjongeren. Deze jongeren werden vanwege hun destructief gedrag buitengesloten van de jeugdsociëteiten waarover elke kerk beschikte. Toen de toestand, vooral tijdens weekends onhoudbaar werd, hebben we vanuit het Opbouwwerk, samen met enkele kerkelijke jeugdwerkers contact gezocht met deze groep jongeren. De jeugdwerkers mochten zich hiermee alleen buiten werktijd bezig houden en we kregen ook geen vergaderruimte...

Wim en ik hebben toen besloten ons huis als ontmoetingsruimte ter beschikking te stellen. Samen met een tiental jongens – meisjes waren er niet bij- en drie ervaren jeugdwerkers zijn we het avontuur aangegaan. In huiselijke omgeving hebben we de jongeren laten praten over hun leven, hun toekomst en hun dromen. De jongensgroep ging zich 'Shanti' noemen: het Indiase woord voor Vrede en kreeg zo een identiteit.

Door de vele contacten met deze Shanti-jongens kreeg ik een ander inzicht in de werkelijkheid. Ik kan het wel een existentiële ervaring noemen die ik, opgeleid in maatschappelijk werk, nooit zo meer ervaren heb.

Maar zeker zo moeizaam waren de gesprekken met de kerkelijke jongeren die ook vastzaten in hun eigen wereldje, zoals wij eigenlijk allemaal.

Toch is het gelukt om iets van het probleem op te lossen doordat alle sociëteiten een paar jongens opnamen en hun een klein taakje gaven. Ik heb toen vanuit de praktijk gezien hoe er een bijna onoverbrugbare kloof was – en is- tussen de uitzichtloosheid en de onmacht van deze kwetsbare jongeren en het onbegrip hiervoor vanuit de maatschappij. Dat heeft mij tot in mijn wezen geraakt en dat is nog steeds zo.

Terug in Den Bosch, met nieuwe perspectieven

Maar ook aan deze tijd kwam een einde en we kwamen in 1975 in Den Bosch terecht met het niet zo aantrekkelijke vooruitzicht ons weer te moeten inpassen in een R.K parochie.

Gelukkig bleken we tot de San Salvator te horen en die werd geleidelijk aan ons kerkelijk huis. Het contact met 'gastarbeiders', gestart in 1975 door de San Salvator, bracht me in aanraking met de Islam. Door de interesse van Jack Snackers voor meditatie kwam het boeddhisme in zicht. Mijn gevoeligheid voort oecumene werd breder.

Het vredeswerk, ook door de San Salvator gestimuleerd, had verschillende activiteiten waarvan het '3B –project' op mij het meest indruk heeft gemaakt. '3B' staat voor een project van het Interkerkelijk Vredesberaad van Den Bosch met een vredesgroep in Oost- Berlijn die samen een ziekenhuis steunden in het Afrikaanse Benin.

De diepere gedachte hierbij was dat we constructiever zijn, als we elkaar niet als tegenstanders zien, maar met elkaar samenwerken.

Ook het Conciliair Proces, waarbij Gerechtigheid, Vrede en Behoud van de schepping centraal stonden sprak me erg aan. Jammer dat dat nu als 'uit de tijd' wordt afgedaan.

In de basisgroep die intussen in de parochie was ontstaan bespraken we onder leiding van Ds. Dick Krijger het boekje 'Rood' over de profeet Amos. Dat boekje werkt nog altijd bij mij door. Ds. Krijger was de echtgenoot van Sieth Delhaas die ons feministisch theologische cursussen gaf.

Ik voel me thuis in de San Salvatorgemeenschap. Door het loskomen van het bisdom is er meer ruimte gekomen om vrij te zoeken naar waar het uiteindelijk om gaat. Of ik me nog katholiek mag noemen, weet ik eigenlijk niet. Ik geloof niet veel meer van wat me vroeger is bijgebracht. Een persoonlijke band met God, Jezus of Maria heb ik nooit gehad. Jezus zie ik als een 'heel' mens, zoals wij ook bedoeld zijn. Ik zoek meer naar 'de geest van gerechtigheid en vrede'. Vrede is dan niet de afwezigheid van ruzie en oorlog, maar de kunst van samen leven en samen werken om het leven te behoeden. Ik vind die geest in het christendom. Maar als christen wil ik ook inclusief denken wat betreft andere wereldgodsdiensten en levensbeschouwingen. Daar zal toch ook een creatieve geest werkzaam zijn. We horen bij elkaar en samen kunnen we de wereld misschien humaner maken. De bijbel is voor mij essentieel, maar ik zou ook graag andere levensvisies een plaats willen geven in onze vieringen.

Ook zou ik graag wat meer gesprekken met de leden van onze gemeenschap willen om te weten hoe het geloof met alle ontwikkelingen ervaren wordt en om te weten in welke richting de San Salvatorgemeenschap zich verder moet bewegen.

Het is een lang verhaal, maar ik heb ook een lang leven achter me.

Jet Zwanikken
Oktober 2016